

OBRAZLOŽENJE ODLUKE DA SE PROF. EMERITUSU JOSIPU SILIĆU DODIJELI NAGRADA STJEPANA IVŠIĆA

**Lada Badurina
Filozofski fakultet
Rijeka**

**Ivo Pranjković
Filozofski fakultet
Zagreb**

Professor emeritus dr. Josip Silić imao je dugu i vrlo bogatu akademsku karijeru od 1956. do umirovljenja 2004. godine. Aktivan je međutim i poslije umirovljenja, sve do danas. Svoj radni vijek proveo je na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, najprije kao asistent, zatim kao docent, izvanredni te redoviti profesor. Godine 2005. Senat Sveučilišta u Zagrebu dodijelio mu je počasno zvanje *professor emeritus*.

Znanstvenu karijeru profesora Silića obilježuje izrazita sklonost teorijskim aspektima jezične problematike i vrlo širok interes za proučavanje hrvatskoga standardnoga jezika na različitim razinama i/ili područjima (i na fonološkoj, i na morfonološkoj, i na morfološkoj, i na sintaktičkoj, i na suprasintaktičkoj razini te na području stilistike i standardologije).

I.

Profesor je Silić od samih početaka svoje znanstvene karijere izrazito sklon jezikoslovnoj teoriji (jezikoslovnu teoriju, u kolegijima pod nazivima *Uvod u lingvistiku* ili *Osnove teorije jezika*, predavao je studentima kroatistike, a i studentima drugih studijskih grupa, npr. studentima slavistike, oko 40 godina!). Njegov teorijski pristup jeziku karakterizira čvrsta logičnost, metodološka dosljednost i težnja prema neproturječnosti. Tih se načela profesor Silić u cijelom svome znanstvenom i stručnom djelovanju držao maksimalno ustrajno, čak i onda kada je pridržava-

vanje tih načela išlo, ili se komu činilo da je išlo, i protiv samih jezičnih činjenica.

Njegova su teorijska gledišta u velikoj mjeri originalna, tako da ih nije lako locirati u europsko i/ili svjetsko teorijsko naslijeđe. Ako bismo to ipak pokušali učiniti, mogli bismo reći da ta gledišta izrazito obilježuje strukturalizam europskoga, posebno francuskoga tipa kojemu se pridružuje vrlo dobro poznavanje ruske, a u vezi s nekim temama (npr. u vezi s aktualnom sintaksom) i češke jezikoslovne tradicije. Zahvaljujući tom njegovu dobrom uvidu u teorijske pravce i/ili škole, utemeljeno se može tvrditi da je on izvanredno zaslužan za afirmaciju i razvoj pojedinih područja odnosno aspekata jezičnoga opisa u jezikoslovnoj kroatistici.

II.

Od Silićevih konkretnih priloga proučavanju hrvatskoga jezičnog ustrojstva najprije treba spomenuti one koji se odnose na fonetsku i fonološku razinu. S tim u vezi posebno treba naglasiti da profesor Silić, u odnosu na hrvatsku jezikoslovnu tradiciju, na nov način pristupa istraživanju fonoloških pojavnosti nastojeći tu jezikoslovnu razinu, koliko je to god moguće, rasteretiti od povijesnih podataka, a sam opis učiniti racionalnijim, logičnijim i preglednijim. On naime smatra da su sve fonološke pojavnosti, posebice npr. glasovne promjene, sinkronijski protumačive te da sinkronijski opis nikada ne demantira dijakronijski.

III.

Kad je riječ o morfonologiji, valja naglasiti da te discipline prije radova profesora Silića u kroatistici zapravo nije ni bilo. Zato se može reći da joj je upravo on udario temelje te vrlo jasno i teorijski uvjerljivo upozorio na jezične činjenice zbog kojih moramo sponirati jednu posebnu (među)razinu jezikoslovnih proučavanja koja je locirana između fonologije i morfologije. S morfonološke točke gledišta pristupio je tumačenju tzv. glasovnih promjena, odnosno alternacija fonema, a dokazao je da je tu razinu prijeko potrebno pretpostaviti i radi logičnoga i metodološki dosljednoga opisa jezičnih pojavnosti tipa *duždevi* ili *plaštevi* naspram pojavnosti tipa *gradovi* ili *plotovi* (naime skupovi *žd* i *št* funkcioniraju u suvremenom jeziku kao jedinice morfonološke razine, tj. kao morfone-

mi, koji se s obzirom na distribucijska obilježja ponašaju kao palatalni suglasnici).

IV.

U morfologiji Silić posebno insistira na morfemskoj segmentaciji, kojoj su svojstvene dosljednost i osmišljenost, a one su dovele do brojnih novosti u konkretnim morfološkim opisima, posebno npr. u opisima glagolskih oblika. Tako on primjerice smatra da radni glagolski pridjevi tipa *gledao*, *gledala*, *gledalo* nemaju nastavke *-o*, *-la*, *-lo* (kako se u mnogim morfološkim opisima u nas redovito činilo, a u nekima se čini i danas), nego smatra da ti pridjevi imaju nastavke kao i drugi pridjevi (npr. *plav*, *plava*, *plavo*), odnosno kao i druge imenske riječi, tj. nastavke *-ø*, *-a*, *-o*. Nešto slično može se reći i za Silićevu interpretaciju ustrojstva glagolske osnove, u kojoj (interpretaciji) dominira jednostavno, ali dalekosežno pitanje: zašto bi npr. imperfekt imao bilo prezentsku bilo infinitivnu osnovu, zašto ne bi imao svoju, imperfektnu osnovu? Drugim riječima, nije li logično, pa i jedino logično, da svaki glagolski oblik ima svoju osnovu? Zašto bi je „posuđivao” od drugih oblika? Takva i takvi slična Silićeva gledišta imala su i važnih praktičnih reperkusija, osobito npr. pri izradi hrvatskoga računalnog pravopisa.

V.

I u području sintakse i suprasintakse odnosno nadrečeničnoga jedinstva (ili tzv. lingvistike teksta) profesor Silić napravio je puno važnih i vrlo korisnih pomaka. Upravo se njemu opravdano pripisuje zasluga za razvoj tzv. aktualne (funkcionalne) rečenične perspektive u jezikoslovnoj kroatistici, što je u najvećoj mjeri došlo do izražaja u izvanrednoj monografiji *Od rečenice do teksta: Teoretsko-metodološke pretpostavke nadrečeničnog jedinstva* iz 1984. godine. Osobito treba naglasiti da je Silić najpotpunije i najbolje dosada opisao red riječi u hrvatskome jeziku i bio prvi koji je eksplicitno upozorio na to da se osnovni semantičko-gramatički red riječi u hrvatskome ne razlikuje zapravo od reda riječi npr. u engleskom ili njemačkom jeziku, tj. da na toj razini u redu riječi nema slobode, a pogotovo nema nekakve potpune slobode o kojoj se u nas često pisalo. Osim toga Silić je i teorijski i praktično (na konkretnim primjerima) upozorio na potrebu jasnoga razlikovanja osnovnoga (neobi-

lježenoga), obilježenoga (aktualiziranoga) i tzv. automatiziranoga reda riječi (tj. onoga reda riječi koji je svojstven rečeničnim sastavnicama bez naglasaka: zanaglasnicama i prednaglasnicama odnosno enklitikama i proklitikama). Zaslužan je naravno i za to što je redu riječi pristupio s komunikativnoga (aktualnosintaktičkoga) stajališta.

Osim toga vrlo je jasno i dosljedno, uz pomoć suponiranih pitanja, razradio i problematiku aktualnoga (tema-remata) raščlanjivanja rečenice te na osnovi takvih razrada podijelio iskaze na općeobavijesne i djelomično obavijesne. Ako npr. iskaz tipa *Marko ore njivu* (primjer je Silićev) pretpostavlja pitanje *Što se događa?*, onda je riječ o općeobavijesnom iskazu, a ako pretpostavlja pitanje *Tko ore njivu?*, onda je riječ o djelomično obavijesnom iskazu s remom *ore njivu* i temom *Marko*. Ako pak pretpostavlja pitanje *Što ore Marko?*, onda je opet riječ o djelomično obavijesnom iskazu s remom *njivu* i temom *Marko ore* itd., itd.

U vezi je s obavijesnim (tematskorematskim) ustrojstvom iskaza prozodija rečenice. Silić će naime razlikovati jednotemne i jednoremne (jednostavne) rečenice te dvotemne i dvoremne (složene) rečenice. Pritom dvotemne i dvoremne rečenice (iskazi) mogu biti jednosmisaone i dvosmisaone cjeline. Jednosmisaona cjelina zavisnosložene rečenice pretpostavlja jednouslaznost i jednosilaznost melodije (npr. iskaz *Ivan je to učinio tako da možete biti zadovoljni* koji odgovara na pitanje *Kako je to Ivan učinio?*), a dvosmisaona cjelina nezavisnosložene rečenice dvo-uzlaznost i dvosilaznost melodije (npr. iskaz *Ivan čita, a Marko piše* koja odgovara na pitanje *Što radi Ivan, a što radi Marko?*). To će, pokazat će profesor Silić, imati izrazitih praktičnih posljedica pri kodifikaciji semantičke interpunkcijske norme (riješit će pravopisni problem tzv. *naknadne dodanosti*): između surečenica jednosmisaonih cjelina neće se pisati zarez (pa tako ni u spomenutoj rečenici *Ivan je to učinio tako da možete biti zadovoljni.*), ali hoće između surečenica koje čine dvosmisaonu cjelinu (npr. *Ivan je to učinio, tako da možete biti zadovoljni* koja odgovara na pitanje *Je li to Ivan učinio?*).

Profesor Silić je puno napravio i u opisivanju ustrojstva teksta ili tzv. nadrečeničnoga jedinstva, a posebno u proučavanju sredstava veze ili konektora te uopće signala kontekstualne uključenosti rečenice u tekst, bilo jednostavne bilo složene. Napravio je i iscrpnu klasifikaciju takvih, tekstnih sredstava veze, kojoj je u osnovi podjela na gramatičke, leksičko-gramatičke, leksičke i stilističke konektore.

VI.

Silićeva teorijska i metodološka gledišta koja se tiču jezičnoga opisa došla su do punoga izražaja i u *Gramatici hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta* (koja je u suautorstvu s Ivom Pranjkovićem objavljena 2005. godine). U njoj je naime u prvom planu Silićeva dosljednost u strukturalistički zasnovanom opisu fonološke, morfonološke, morfološke i suprasintaktičke razine hrvatskoga jezika.

Fonološka problematika u toj gramatici posve je podređena morfološkoj, pa se zato govori u prvom redu o funkcionalnim svojstvima glava (fonema), a posve su u drugom planu njihova akustička i artikulacijska svojstva. Insistira se dakako i na raspodjeli (distribuciji) fonema s osobitim naglaskom na ograničenjima u toj raspodjeli. Takozvane glasovne promjene tumače se kao posljedica tih ograničenja te kao pojavnosti morfonološke razine, tj. pojavnosti izazvane morfološkim razlozima.

Novost je u spomenutoj gramatici i podjela glagola na vrste (ta podjela obuhvaća šest vrsta s tim da se svaka vrsta dalje dijeli na razrede), koju autori gramatike smatraju logičnijom i metodološki opravdanim od dosadašnjih.

Spomenuta je gramatika drukčija od ostalih i po tome što je u njoj opisana i razina teksta, posebice načini uključivanja rečenica u tekst, tipovi veze među tekstualno uključenim rečenicama, tipovi veznih sredstava na razini teksta (konektora), koji se dijele na suprotne, prostorne, vremenske, načinske, uzročno-posljedične, namjerne, uvjetne, dopusne, zaključne, isključne, pribrojne (aditivne), pojačajne (intenzivne) i objasnidbene (eksplikativne).

I napokon posebnost se te gramatike ogleda i u tome što je u nju uključeno i ono što se može nazvati „gramatikom funkcionalnih stilova” (znanstvenoga, administrativnoga, publicističkoga, književnoumjetničkoga i razgovornoga) uz pretpostavku da svaki od tih stilova ima svoje gramatičke osobitosti, koje su u Silić–Pranjkovićevoj gramatici ukratko i opisane.

VII.

Vrlo su važni doprinosi profesora Silića i teoriji standardnoga jezika. Naime teorijski je vrlo dobro utemeljeno njegovo razlikovanje jezika kao sustava i jezika kao standarda. Jezik kao sustav lingvistička je kategorija. On je neovisan o fenomenima koji pretpostavljaju vrijednosne

sudove, kao što su primjerice kultura, civilizacija, književnost, politika, vjera ili nacija. Zato jeziku na toj razini nisu svojstveni nikakvi tzv. „izmi” (npr. vulgarizmi, dijalektizmi, žargonizmi, internacionalizmi, barbarizmi i sl.) jer oni ne mogu biti svojstva jezika kao sustava, nego pretpostavlja ju odnos između jezika i onih koji se jezikom služe, dakle su pojavnosti sociolingvističkoga tipa, pripadaju jeziku kao standardu.

VIII.

Treba svakako upozoriti i na Silićeve prinose funkcionalnoj stilistici. On primjerice jezičnu normu promatra kao statičko-dinamičku pojavnost koja ne pretpostavlja odnos prema standardnom jeziku u cjelini, nego pretpostavlja da pojedini funkcionalni stilovi standardnoga jezika imaju svaki svoju normu. On je, uz profesora Krunoslava Pranjića, bio jedan od prvih jezikoslovaca u nas koji je insistirao na učenju o funkcionalnim stilovima standardnoga jezika (znanstvenom, administrativnom, publicističkom, književnoumjetničkom i razgovornom). Osim toga on je zasada jedini jezikoslovac u nas koji je ponudio i konkretne opise svih funkcionalnih stilova hrvatskoga standardnoga jezika.

U vezi s teorijom funkcionalnih stilova važno je upozoriti na neke novije radove prof. Silića u kojima on propituje mjesto i standardnojezični status književnoumjetničkoga stila, ali i na studiju *Tekst i funkcionalni stilovi* u kojoj već *klasičnim* opisima jezičnih značajki funkcionalnih stilova (konkretno znanstvenoga funkcionalnog stila) dodaje dimenziju teksta (nadrečeničnoga jedinstva). Po svoj prilici upravo je spremnost i naviklost prof. Silića na trajna propitivanja i vlastitih stajališta omogućila zapažen pomak i u teorijskom i u metodološkom smislu (u prvom redu s obzirom na strukturalistička, osobito praška teorijska ishodišta), odnosno omogućila je evoluciju same Silićeve teorije. Njegova teorija funkcionalnih stilova – i *temeljna* i *novija*, *revidirana* – u cijelosti je predstavljena u knjizi *Funkcionalni stilovi hrvatskoga jezika* (2006. godine).

IX.

Profesor Silić zapažen je i kao autor pravopisa hrvatskoga jezika (u suautorstvu s Vladimirom Anićem). Prvo izdanje njihove pravopisne knjige – objavljeno 1986. godine – i u formalnom je i u praktičnom smislu značilo prekid s tzv. novosadskom pravopisnom praksom. Kao glavnu

značajku toga, ali i kasnijih izdanja pravopisa istoga autorskog dvojca, uključujući i posljednje iz 2001. godine, valja istaći težnju da se pravopis rastereti od svega nepravopisnoga, tj. od onoga što se tiče pravogovora, fonologije, morfonologije, morfologije i tvorbe riječi te sintaktičke i leksičke norme. Riječju, Anić–Silićeve pravopisne knjige nisu nepotrebno zadirale u samu narav pravopisne norme, u (noviju) tradiciju hrvatskoga pravopisanja, ali su svakako unijele vrlo važne kvalitativne pomake u metodologiju pravopisnoga normiranja.

Osobito važno mjesto u pravopisnoj djelatnosti profesora Silića zauzima rad na računalnome pravopisu. Knjiga *Hrvatski računalni pravopis: Gramatičkopravopisni računalni vodič* (u suautorstvu sa Slavenom Batnožićem i Rankom Ranilovićem) i – još važnije – pridružen joj računalni program (tzv. *spellchecker*) objelodanjeni su 1996. godine. Zahvaljujući izvrsnu Silićevu opisu ponajprije morfologije hrvatskoga jezika, za hrvatski je jezik napravljen upravo uzoran program računalne provjere pravopisa, koji ne samo da je ubrzo otkupio Microsoft i implementirao ga u pakete svojih računalnih programa (*Office*) nego ga je ujedno ponudio kao model za izradu sličnih programa za druge slavenske jezike. Ono međutim što je u eri informatizacije najvažnije i što predstavlja možda i ponajveći dobitak za hrvatski jezik jest da se našao – kao samostalan i ravnopravan – u Microsoftovu izborniku jezika! Dakako, osim simboličke ta činjenica ima i znatne praktične, komunikacijske vrijednosti, pa ni danas ne treba zaboraviti da su računalnoj provjeri hrvatskoga pravopisa prethodili sati i sati temeljita i ustrajna, a samozatajna rada profesora Josipa Silića.

X.

Silić je autor ili suautor i brojnih udžbenika i metodičkih priručnika za srednje škole. Osobito su zapaženi njegovi udžbenici iz fonologije i morfologije, koje je u početku izrađivao s profesorom metodike Dragutinom Rosandićem, a kasnije samostalno. Osim toga profesor Silić autor je ili suautor i brojnih priručnika za nastavnike, koji su odigrali vrlo važnu ulogu u uvođenju novih (posebno strukturalističkih) metoda u nastavu hrvatskoga jezika, posebno u nastavu za srednjoškolce.

XI.

Napokon, nije manje važna ni pedagoška djelatnost profesora Josipa Silića. Cijeli svoj radni vijek proveo je kao visokoškolski nastavnik, i to ne samo na matičnome Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu nego i kao uvijek rado viđen gost predavač na dodiplomskim i poslijediplomskim studijima drugih hrvatskih (Rijeka, Osijek, Pula), ali i inozemnih sveučilišta (Lille, Bochum, Bratislava, Ljubljana, Klagenfurt, Graz, Innsbruck, Trst itd.). Na pozive se uvijek rado odazivao, a odaziva se i danas. Održao je također izuzetno velik broj predavanja u osnovnim i srednjim školama te velik broj javnih predavanja. I danas profesor Silić s velikim marom predaje bilo kao stalni bilo kao povremeni suradnik na nekoliko jezikoslovnih poslijediplomskih studija. Poznat je i kao strpljiv i savjestan mentor stotinama diplomanada, magistranada i doktoranada. Temeljit, susretljiv i uvijek dobronamjeran, profesor Silić bio je kao recenzent tuđih rukopisa (članaka, studija, knjiga).

XII.

Iz svega što je rečeno proizlazi da je profesor Josip Silić iznimno značajan hrvatski znanstvenik. On je bitno unaprijedio struku kojom se bavi (jezikoslovnu kroatistiku) i kad je riječ o fundamentalnom i kad je riječ o primijenjenom njezinom aspektu. Kad je riječ o fundamentalnom aspektu, on je učinio velike pomake u usvajanju novijih teorijskih i metodoloških dostignuća u jezikoslovlju (posebno u području fonologije i gramatike), a kad je riječ o primjeni, on je, posebno svojim udžbenicima i priručnicima, bitno pripomogao unapređenju i osuvremenjenju nastave hrvatskoga jezika. Osim toga profesor Silić postavio je vrlo visoke akademske standarde i kao predavač na velikom broju visokoškolskih i drugih ustanova u zemlji i inozemstvu te kao uzoran i samozatajan mentor mnogim naraštajima dodiplomaca, poslijediplomaca, magistranada i doktoranada. Cijeli svoj bogati radni vijek proveo je kao profesor na Katedri za hrvatski standardni jezik Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, ali je uz to nesebično i predano poticao te aktivno pomagao osnivanje studija kroatistike na gotovo svim drugim hrvatskim sveučilištima (Rijeka, Osijek, Pula).

Svemu rečenom svakako valja pridodati i iznimne ljudske kvalitete profesora Silića. Od svih lijepih ljudskih osobina koje ga krasi u prvom je planu upravo nevjerojatna *tolerantnost*, koja se manifestira u svim as-

pektima njegova života, pa tako i u struci odnosno u znanosti (recimo, njegovo je istinsko uvjerenje da *jezikoslovcu ni jedna jezična pojava ne smije ići na živce*). Ukratko, u poslovnim, stručnim i privatnim susretima profesor Silić uvijek imponira svojim ljudskim i znanstvenim poštenjem, sdačnošću, nenametljivošću, otvorenošću i toplinom.

ŽIVOTOPIS

Josip Silić rođen je 4. siječnja 1934. u Milašima (Grobnik). Osnovnu školu završio je 1948. u Ratuljama (razlog je zakašnjelom završetku osnovnoga školovanja rat i internacija u Italiji). Prvih pet razreda klasične gimnazije završio je u Biskupskome sjemeništu u Pazinu, a ostale razrede (s maturom) u Biskupskome sjemeništu u Rijeci. Ondje je završio i jednu godinu studija bogoslovije. Po povratku iz vojske 1955. morao je (ponovo) polagati šesti, sedmi i osmi razred gimnazije s maturom u Hrvatskoj gimnaziji na Sušaku (jer se vjerska klasična gimnazija nije priznavala zbog prekida političkih odnosa sa Svetom Stolicom).

Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu završio je 1961. studij jugoslavenskih jezika i književnosti (kao prvoga glavnog predmeta) i ruskoga jezika i književnosti (kao drugoga glavnog predmeta). Iste je godine biran za asistenta na Katedri za suvremeni hrvatski jezik Odsjeka za jugoslavenske jezike i književnosti Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Od 1963. do 1965. bio je lektor hrvatskoga jezika na Sveučilištu u Lilleu (Francuska). Godine 1970. obranio je magistarski rad pod naslovom *Pristup sintaktičkoj fonetici hrvatskosrpskog jezika*, a godine 1975. doktorirao obranivši doktorsku disertaciju pod naslovom *Organizacija vezanoga teksta: Lingvističko-stilistički pristup nadrečeničnom jedinstvu hrvatskoga književnog jezika*. Godine 1976. postao je docent, 1979. izvanredni, a 1984. redoviti profesor. Od 1988. do 1991. bio je ponovo lektor hrvatskoga jezika, ovaj put na Sveučilištu u Bochumu (Njemačka). Za redovitoga profesora prvi put je reizabran 1993. godine, a drugi put (u trajno zvanje) 1999. godine.

Profesor Silić član je Hrvatskoga filološkog društva (bio je i član predsjedništva toga društva), Hrvatskoga društva za primijenjenu lingvistik, Matice hrvatske, Katedre čakavskoga sabora Grobinščine, Hrvatskoga kulturnog društva „Napredak”, Hrvatsko-makedonskoga društva, Hrvatsko-francuskoga društva i Hrvatsko-njemačkoga društva. Više je godina bio voditelj Odjela za kulturu hrvatskoga jezika pri Hrvatskome

filološkom društvu. Član je uredništva časopisa *Suvremena lingvistika* i *Umjetnost riječi*. Bio je i član Vijeća Poslijediplomskoga studija kroatistike i Poslijediplomskoga studija lingvistike na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu te Stručnoga vijeća Studija poslovne informatike Tehničkoga veleučilišta u Zagrebu.

Na dodiplomskome studiju kroatistike predavao je (od 1963. godine) teoriju jezika, a od 1975. i hrvatski standardni jezik, najčešće morfologiju. Predavao je teoriju jezika i na dodiplomskom studiju Pedagoškoga (danas Filozofskoga) fakulteta u Rijeci i Pedagoškoga (danas također Filozofskoga) fakulteta u Osijeku. Na tim je fakultetima on i utemeljio studij teorije jezika. Na dodiplomskome studiju poslovne informatike na Tehničkom veleučilištu u Zagrebu predavao je kulturu hrvatskoga jezika. Na dodiplomskome studiju kroatistike Pedagoškoga (danas Filozofskoga) fakulteta u Puli nekoliko je godina predavao opću i hrvatsku stilistiku. Na Višoj školi modernih jezika za tumače i prevoditelje Sveučilišta u Trstu držao je (školske 2000/2001. godine) odabrana predavanja iz sociolingvistike, hrvatske stilistike i tekstologije. Na Poslijediplomskome studiju kroatistike Sveučilišta u Zagrebu predavao je, a i danas povremeno predaje, kolegije iz područja teorije jezičnoga sustava, teorije jezičnoga znaka, teorije gramatike (opće i hrvatske), teorije standardnoga jezika i tipologije funkcionalnih stilova hrvatskoga standardnog jezika. Na Poslijediplomskome znanstvenom studiju lingvistike Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu još uvijek predaje morfologiju hrvatskoga jezika, a neko je vrijeme predavao i sintaksu. Na tome studiju vodi i seminar za studente kroatističkoga usmjerenja. Na Poslijediplomskome studiju za prevoditelje Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu voditelj je kroatističkoga usmjerenja, a na Poslijediplomskome studiju *Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika* pri Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Rijeci suradnik je na kolegiju *Metodologija znanstvenoga istraživanja*.

IZBOR IZ BIBLIOGRAFIJE

KNJIGE

- *Od rečenice do teksta: Teoretsko-metodološke pretpostavke nadrečeničnog jedinstva*, Sveučilišna naklada Liber, Zagreb, 1984.
- *Pravopisni priručnik hrvatskoga ili srpskoga jezika* (u suautorstvu s Vladimirom Aničem), Sveučilišna naklada Liber i Školska knjiga, Zagreb, 1986, 1987, 1990.
- *Hrvatski računalni pravopis: Gramatičko-pravopisni računalni vodič* (u suautorstvu s Brankom Ranilovićem i Slavenom Batnožićem), Matica hrvatska i SYS, Zagreb, 1996.
- *Pravopis hrvatskoga jezika* (u suautorstvu s Vladimirom Aničem), Novi Liber i Školska knjiga, Zagreb, 2001.
- *Gramatika hrvatskoga jezika za srednje škole i visoka učilišta* (u suautorstvu s Ivom Pranjkovićem), Školska knjiga, Zagreb, 2005, 2007.
- *Funkcionalni stilovi hrvatskoga jezika*, Disput, Zagreb, 2006.
- *Jezični varijeteti i nacionalni identiteti: Prilozi proučavanju standardnih jezika utemeljenih na štokavštini* (uredio u suradnji s Ladom Badurinom i Ivom Pranjkovićem), Disput, Zagreb, 2009.

UDŽBENICI I PRIRUČNICI ZA NASTAVNIKE

- *Prema modernoj nastavi jezika u srednjoj školi. Priručnik za nastavnike* (u suautorstvu s Dragutinom Rosandićem), Zavod za unapređivanje stručnog obrazovanje, Zagreb, 1973.
- *Osnove fonetike i fonologije hrvatskoga književnog jezika. Priručnik za nastavnike* (u suautorstvu s Dragutinom Rosandićem), Školska knjiga, Zagreb, 1974.
- *Osnove fonetike i fonologije hrvatskoga književnog jezika* (u suautorstvu s Dragutinom Rosandićem), Školska knjiga, Zagreb, 1974. Udžbenik prati radna bilježnica. Izašlo više izdanja.
- *Osnove morfologije i morfostilistike hrvatskoga književnog jezika. Priručnik za nastavnike* (u suautorstvu s Dragutinom Rosandićem), Školska knjiga, Zagreb, 1979.
- *Osnove morfologije i morfostilistike hrvatskoga književnog jezika* (u suautorstvu s Dragutinom Rosandićem), Školska knjiga, Zagreb, 1979. Udžbenik prati radna bilježnica. Izašlo više izdanja.

- *Jezik, izražavanje i stvaranje 1* (u suautorstvu s Dragutinom Rosandićem), Školska knjiga, Zagreb, 1986. Udžbenik prati radna bilježnica. Izašlo više izdanja.
- *Jezik, izražavanje i stvaranje 2* (u suautorstvu s Dragutinom Rosandićem), Školska knjiga, Zagreb, 1987. Udžbenik prati radna bilježnica. Izašlo više izdanja.
- *Morfologija hrvatskoga jezika i povijest hrvatskoga jezika od XVI. do XIX. stoljeća. Udžbenik za II. razred gimnazije*, Školska knjiga, Zagreb, 1997. Udžbenik prati vježbenica.
- *Hrvatski jezik 2. Udžbenik za drugi razred gimnazije*, Školska knjiga, Zagreb, 1997. Udžbenik prati vježbenica. Izašlo više izdanja.
- *Hrvatski jezik 1. Udžbenik za prvi razred gimnazije*, Školska knjiga, Zagreb, 1998. Udžbenik prati vježbenica. Izašlo više izdanja.
- *Hrvatski jezik. Priručnik za nastavnike* (u suautorstvu s Ivom Pranjkovićem, Markom Samardžijom i Marinom Čubrić), Školska knjiga, Zagreb, 2004.
- *Jezik moj hrvatski 5. Udžbenik za peti razred osnovne škole* (u suautorstvu s Majom Matković i Vedranom Cvjetković), Naklada Ljevak, Zagreb, 2007. Udžbenik prati radna bilježnica.
- *Jezik moj hrvatski 6. Udžbenik za šesti razred osnovne škole* (u suautorstvu s Majom Matković i Vedranom Cvjetković), Naklada Ljevak, Zagreb, 2007. Udžbenik prati radna bilježnica.
- *Priručnik za nastavnike hrvatskoga jezika uz udžbenik M. Matković, V. Cvjetković i J. Silića Jezik moj hrvatski za VI. razred osnovne škole* (u suautorstvu s Majom Matković i Vedranom Cvjetković), Naklada Ljevak, Zagreb, 2007.

STUDIJE, RASPRAVE I ČLANCI

- *Fonemska distribucija i sekundarno a u suvremenom hrvatskosrpskom književnom jeziku*, Jezik, XVI, Zagreb, 1969, str. 110–114.
- *O razgraničenju gramatičkog i stilističkog plana jezika*, Književnost i jezik, 14, Beograd, 1967, str. 51–61.
- *Prilog ortoepiji hrvatskosrpskog književnog jezika*, Prilozi nastavi srpskohrvatskog jezika i književnosti, 3, Banja Luka, 1970/71, str. 5–20.
- *O jednoj mogućnosti organiziranja vezanog teksta*, Zbornik „Izborna nastava u gimnaziji”, Nastavna biblioteka br. 2, Zavod za izdavanje udžbenika, Sarajevo, 1973, str. 145–165.

- *Red riječi s gledišta aktualnog raščlanjivanja rečenice*, VIII. kongres jugoslavenskih slavista. Prilozi, Zagreb, 1975, str. 87–126.
- *Raspravljjanje kao tip vezanoga teksta*, *Suvremena metodika*, 3, 1976, str. 171–181.
- *Ortoepija/ortografija i morfemska struktura jezika*, *Radovi Instituta za jezik i književnost*, III, Sarajevo, 1976.
- *Pristup kategoriji aspektualnosti u hrvatskom književnom jeziku*, *Suvremena metodika*, 1, Zagreb, 1977.
- *Aktualno raščlanjivanje složene rečenice*, *Radovi Zavoda za slavensku filologiju*, 15, Zagreb, 1977, str. 121–126.
- *Kontekstualna uključenost složene rečenice (Implicitne strukture)*, *Filologija*, 8, Zagreb, 1978, str. 273–281.
- *An Aproach to the Study of the Aspectuality in the Croatian Literary Language*, *Contrastive Analysis of English and Serbo-Croatian*, II, Zagreb, 1978, str. 42–70.
- *The Basic, or Grammatical, Word Order in the Croatian Literary Language*, *Contrastive Analysis of the English and Serbo-Croatian*, II, Zagreb, 1978, str. 356–393.
- *Od rečenice do teksta: Teorijsko-metodološke napomene*, *Umjetnost riječi*, god. XXIII, br. 2, Zagreb, 1979, str. 79–92.
- *Nekoliko misli o normi*, *Zbornik „Jezik u savremenoj komunikaciji“*, Beograd, 1983, str. 155–161 [i u: „Norme i normiranje hrvatskoga standardnoga jezika“, *Matica hrvatska*, Zagreb, 1999, str. 203–211].
- *Razmišljanja u povodu standardizacije imunologijskog nazivlja* (u suautorstvu s D. Dekarisom i V. Silobrčićem), *Zbornik „Standardizacija dijagnostičkih postupaka“*, Zagreb, 1983, str. 1–14.
- *Tvorbena struktura internacionalnih riječi u hrvatskom ili srpskom jeziku*, *Zbornik s Naučnog sastanka slavista u Vukove dane*, *Međunarodni slavistički centar*, 16, Beograd – Novi Sad – Tršić, 1986, str. 59–69.
- *Tomo Maretić – jedan od najvećih hrvatskih lingvista*, *Virovitički zbornik 1934–1984*, *Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti i Skupština općine Virovitica*, Virovitica, 1986, str. 395–404.
- *Sustav preteritalnih vremena nekad i danas*, *Kontrastivna analiza engleskog i hrvatskog ili srpskog jezika*, III, *Zavod za lingvistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*, Zagreb, 1987, str. 7–32. Opširan sažetak na engleskom.

- *Vrijeme i vid u složenim rečenicama sa zavisnim dijelom*, Kontrastivna analiza engleskog i hrvatskog ili srpskog jezika, III, Zavod za lingvistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 1987, str. 33–70. Opširan sažetak na engleskom.
- *O intonaciji jednosintagmatskog i dvosintagmatskog iskaza u hrvatskom književnom jeziku*, Zbornik sa simpozija „Govorna komunikacija”, Centar za teorijsku i primijenjenu fonetiku / Centar za strane jezike i probleme govora, Zagreb, 1987.
- *Varijante standardnog jezika: definicija, porijeklo, tipologija i funkcija*, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Posebno izdanje, knj. LXXXII, Odjeljenje društvenih nauka, knj. 18, Sarajevo, 1987, str. 129–133.
- *Sustav glagolskih vremena nekad i danas*, Suvremena metodika, 1–2, Zagreb, 1987, str. 50–59.
- *Ustrojstvo glagolske osnove*, Suvremena lingvistika, god. 17, br. 31–32, Zagreb, 1991, str. 3–12.
- *Aktualizator jedan u hrvatskom jeziku: Uvodna razmišljanja*, Filologija, 20–21, Zagreb, 1992/93, str. 403–411.
- *Status idioma u jeziku*, Radovi Zavoda za slavensku filologiju 27, Zagreb, 1992, str. 115–122.
- *Status skupova št i žd u hrvatskom jeziku*, Suvremena lingvistika, god. 18, br. 34, Zagreb, 1992, str. 263–280.
- *Dragutin Boranić*, Portreti hrvatskih jezikoslovaca, Hrvatski radio, Zagreb, 1993, str. 175–182.
- *Ljudevit Jonke i „Novi Sad”*, Zbornik radova s dvodnevnog znanstvenog skupa uz 365. godinu osnutka Gimnazije, Prva sušačka hrvatska gimnazija, Rijeka, 1993, str. 75–86.
- *Valentnost i sintaksa*, Kontrastivna analiza engleskog i hrvatskog jezika, IV, Zavod za lingvistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 1993, str. 15–27. Opširan sažetak na engleskom.
- *Konotacija i njezin status u rječniku*, Radovi Zavoda za slavensku filologiju, 28/29, Zagreb, 1993/94, str. 95–103.
- *Jezično-stilska analiza Mihanovićeve „Horvatske domovine”*, Zbornik „Antun Mihanović i njegovo doba” (sa znanstvenog skupa u Klanjcu), Zagreb, 1996, str. 109–120.
- *Računalni pravopis*, Zbornik „Jezik i komunikacija”, Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku, Zagreb, 1996, str. 420–424.

- *Hrvatski jezik kao sustav i kao standard*, Riječki filološki dani, Zbornik radova 1, Rijeka, 1996, str. 187–193 [i u: „Norme i normiranje hrvatskoga standardnoga jezika”, Matica hrvatska, Zagreb, 1999, str. 235–245].
- *Slobodan Novak i jezik književnosti*, Zbornik radova sa znanstvenoga skupa „Slobodan Novak, život i djelo”, Rijeka, 1996, str. 43–51.
- *Standardni jezik i narječja*, Grobnički zbornik 4, Rijeka, 1996, str. 331–340.
- *Polifunktionalnost hrvatskoga standardnog jezika*, Kolo 1, Matica hrvatska, Zagreb, 1996, str. 244–247.
- *Lingvističke i sociolingvističke zakonitosti*, Kolo 2, Matica hrvatska, Zagreb, 1996, str. 243–248.
- *Administrativni stil hrvatskoga standardnog jezika*, Kolo 4, Matica hrvatska, Zagreb, 1996, str. 349–358.
- *Il croato come lingua standard: Postfazione*, Marina Lipovac Gatti, „Grammatica della lingua croata”, Hefti edizioni, Milano, 1997, str. 173–183.
- *Književnoumjetnički (beletristički) stil hrvatskoga standardnog jezika*, Kolo 1, Matica hrvatska, Zagreb, 1997, str. 359–369.
- *Znanstveni stil hrvatskoga standardnog jezika*, Kolo 2, Matica hrvatska, Zagreb, 1997, str. 397–415.
- *Novinarski stil hrvatskoga standardnog jezika*, Kolo 3, Matica hrvatska, Zagreb, 1997, str. 495–513.
- *Razgovorni stil hrvatskoga standardnog jezika*, Kolo 4, Matica hrvatska, Zagreb, 1997, str. 483–495.
- *(Hrvatski) jezik kao sustav i kao standard*, Prvi hrvatski slavistički kongres, Zbornik radova I, Zagreb, 1997, str. 131–139.
- *Jezično-pravopisne preokupacije profesora Ljudevita Jonkea i „Novi Sad”*, Svjetlo, 1, Karlovac, str. 105–108.
- *Leksik i norma*, Radovi Zavoda za slavensku filologiju (posvećeni akademiku Josipu Vončini u povodu njegova 65. rođendana), 32, Zagreb, 1998, str. 169–178 [i u: „Norme i normiranje hrvatskoga standardnoga jezika”, Matica hrvatska, Zagreb, 1999, str. 282–292].
- *Rečenica i funkcionalni stilovi hrvatskoga standardnog jezika*, Kolo 1, Matica hrvatska, Zagreb, 1998, str. 435–441.
- *Komunikativno ustrojstvo rečenice*, Kolo 2, Matica hrvatska, Zagreb, 1998, str. 389–400.

- *Hrvatski standardni jezik i hrvatska narječja*, Kolo 3, Matica hrvatska, Zagreb, 1998, str. 425–430.
- *Morfonologija hrvatskoga glagola. Tipovi osnova*, Riječki filološki dani, Zbornik radova 2, Rijeka, 1998, str. 241–274.
- *Gramatički red riječi u hrvatskome jeziku (I)*, Kolo 1, Matica hrvatska, Zagreb, 1999, str. 440–447.
- *Gramatički red riječi u hrvatskome jeziku (II)*, Kolo 2, Matica hrvatska, Zagreb, 1999, str. 461–468.
- *Gramatički i komunikacijski red riječi u suodnosu*, Kolo 3, Matica hrvatska, Zagreb, 1999, str. 449–455.
- *Neka od dostignuća u hrvatskoj računalnoj lingvistici*, Zbornik „Introduzione allo studio della lingua, letteratura e cultura croata”, Forum, Udine, 1999, str. 139–146.
- *Hrvatski standardni jezik i dijalekti: Teze za diskusiju*, Zbornik „Jezična norma i varijeteti”, Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku, Zagreb – Rijeka [1998] 2000, str. 481–484.
- *Kategorija neodređenosti/određenosti i načini njezina izražavanja*, Riječki filološki dani, Zbornik radova 3, Rijeka, 2000, str. 401–406.
- *Hrvatski i srpski jezik*, Zbornik Zagrebačke slavističke škole, Zagreb, 2001, str. 147–155.
- *Dvije-tri načelne o kompetencijama pravopisa*, Dometi, 12, br. 1–4, Rijeka, 2002, str. 47–51.
- *Funkcionalna stilistika u kontekstu Pranjićeve stilistike*, Zbornik „Važno je imati stila”, Disput, Zagreb, 2002, str. 39–49.
- *Računalni (posebno sinonimsko-antonimski) rječnik hrvatskoga jezika* (u suautorstvu s Brankom Ranilovićem), Riječki filološki dani, Zbornik radova 4, Rijeka, 2002, str. 415–428.
- *Czy możemy mówić o kajkavskiej mnieszości językowej w Chorwacji?* (u suautorstvu s Barbarom Kryžan-Stanojević), Zbornik „Języki mnieiszości i języki regionalne”, Instytut slawistyki Polskiej akademii nauk, Warszawa, 2003, str. 223–235.
- *Semantičko interpunkcijsko načelo u prozodiji rečenice*, Govor, XX, br. 1–2, Zagreb, 2003, str. 411–420.
- *O jeziku književnog djela* (Ivo Pranjković: *Jezik i beletristika*, Disput, Zagreb, 2003), Književna republika, II, br. 1–2, Zagreb, 2004, str. 218–221.
- *Pretvorba imenskih vrsta riječi u neimenske*, Zagrebačka slavistička škola, Zbornik radova 2003, Zagreb, 2004, str. 43–48.

- *Desnica i jezik*, Zbornik radova o Vladanu Desnici, Zagreb, Srpsko kulturno društvo „Prosvjeta”, Zagreb, 2004, str. 53–56.
- *Mocijska tvorba u hrvatskome jeziku*, Riječki filološki dani, Zbornik radova 5, Rijeka, 2004, str. 481–486.
- *O jeziku književnog djela (Ivo Pranjković: Jezik i beletristika*, Disput, Zagreb, 2003), Književna republika, 1–2, Zagreb, 2004, str. 218–221.
- *Dostojanstveno se odnosimo prema svome jeziku*, Jezik na križu – Križ na jeziku: Rasprava o pravopisnim pravilima, Biblioteka Vijenac, Matica hrvatska, Zagreb, 2005, str. 55–56.
- *I pravopisna pravila mogu nauditi jeziku*, Jezik na križu – Križ na jeziku: Lektori i jezična kultura, Biblioteka Vijenac, Matica hrvatska, Zagreb, 2005, str. 82–86.
- *Suznačne (sinsemantične) i samoznačne (autosemantične) riječi*, Zagrebačka slavistička škola, Zbornik radova 2004, Zagreb, 2005, str. 13–18.
- *Crnogorski standardni jezik*, Međunarodni naučni skup „Norma i kodifikacija crnogorskog jezika”, Zbornik radova, Institut za crnogorski jezik i jezikoslovlje, Cetinje, 2005, 61–68.
- *Kako se uspostavlja veza gramatičkoga značenja s leksičkim značenjem?*, Riječki filološki dani, Zbornik radova 6, Rijeka, 2006, str. 71–78.
- *Morfologija hrvatskoga jezika u 20. stoljeću*, Zbornik „Hrvatski jezik u XX. stoljeću”, Matica hrvatska, Zagreb, 2006, str. 89–108.
- *Tekst i funkcionalni stilovi*, Zagrebačka slavistička škola, Zbornik radova 2005, Zagreb, 2006, str. 33–56.
- *Funkcionalni stilovi i jezik književnosti*, Zagrebačka slavistička škola, Zbornik radova 2006, Zagreb, 2007, str. 21–25.
- *Gramatičko i komunikacijsko u sintaksi: Teze za razmišljanje*, Sintaktičke kategorije, Zbornik radova znanstvenoga skupa s međunarodnim sudjelovanjem *Hrvatski sintaktički dani*, Osijek, 2007, str. 219–225.
- *Fonetsko-fonološke i ortografsko-ortoepske razlike između bosanskoga (bošnjačkoga), hrvatskoga i srpskoga jezika*, Zbornik „Die Unterschiede zwischen dem Bosnischen/Bosniakischen, Kroatischen und Serbischen / Razlike između bosanskog/bošnjačkog, hrvatskog i srpskog jezika”, LIT Verlag, Beč – Berlin, 2008, str. 266–274.

- *Neetnički i etnički identitet*, „Identitet jezika jezikom izrečen”, zbornik radova s Okruglog stola o knjizi Roberta D. Greenberga *Jezik i identitet na Balkanu*, Srednja Europa, Zagreb 2008, str. 57–61.
- *Sredstva izražavanja načina u hrvatskome jeziku*, Zagrebačka slavistička škola, Zbornik radova 2007, Zagreb, 2008, str. 11–14.
- Što hrvatski jezik jest i kako ga opisati?, Zbornik „Jezični varijeteti i nacionalni identiteti”, Disput, Zagreb, 2009, 57–69.

IZBOR IZ BIBLIOGRAFIJE O JOSIPU SILIĆU

1984.

Pranjković, Ivo, *Rečenica i tekst (Josip Silić: Od rečenice do teksta. Teoretsko-metodološke pretpostavke nadrečeničnog jedinstva, Sveučilišna naklada Liber, Zagreb, 1984)*, *Okolo*, 6–20. prosinca, Zagreb, 1984, str. 20 [duža verzija pod naslovom *Gramatika i tekst* objavljena u: Ivo Pranjković, *Kronika hrvatskoga jezikoslovlja*, Matica hrvatska, Zagreb, 1993, str. 97–105].

1987.

Pranjković, Ivo, *Uzoran priručnik (Vladimir Anić i Josip Silić: Pravopisni priručnik hrvatskoga ili srpskoga jezika, Sveučilišna naklada Liber i Školska knjiga, Zagreb, 1986)*, *Vjesnik*, 17. siječnja, Zagreb, 1987, str. 7 [duža verzija pod naslovom *Pravopis Vladimira Anića i Josipa Silića* objavljena u: Ivo Pranjković, *Kronika hrvatskoga jezikoslovlja*, Matica hrvatska, Zagreb, 1993, str. 106–112].

1997.

Badurina, Lada, *Pravopis i računalo (Slaven Batnožić – Branko Ranić – Josip Silić, Hrvatski računalni pravopis: Gramatičkopravopisni računalni vodič (spelling checker), Matica hrvatska – SYS, Zagreb, 1996)*, *Fluminensia*, god. 9, br. 1–2, Rijeka, 2001, str. 143–148.

2001.

Badurina, Lada, *Hrvatski pravopis na pragu novoga tisućljeća (Vladimir Anić – Josip Silić, Pravopis hrvatskoga jezika, Novi Liber – Školska*

knjiga, Zagreb 2001), *Fluminensia*, god. 13, br. 1–2, Rijeka, 2001, str. 126–132.

2005.

Badurina, Lada, *Hrvatska filološka misao od-do* (Od fonetike do etike: Zbornik o sedamdesetogodišnjici prof. dr. Josipa Silića, *Disput*, Zagreb, 2005), *Fluminensia*, god. 17, br. 2, Rijeka, 2005, str. 115–124.

Katnić Bakaršić, Marina – Požgaj Hadži, Vesna, *Izazovi akademskog diskurza: znanstveni stil Josipa Silića*, „Od fonetike do etike”, Zbornik o sedamdesetogodišnjici prof. dr. Josipa Silića, *Disput*, Zagreb, 2005, str. 27–38.

Pranjić, Kruno, *Silićev pomak u jezikoslovnoj kroatistici*, „Od fonetike do etike”, Zbornik o sedamdesetogodišnjici prof. dr. Josipa Silića, *Disput*, Zagreb, 2005, str. 39–43.

Pranjković, Ivo, *Sustavi i standardi profesora Silića*, „Od fonetike do etike”, Zbornik o sedamdesetogodišnjici prof. dr. Josipa Silića, *Disput*, Zagreb, 2005, str. 19–26.

2006.

Badurina, Lada, *O gramatici s razlogom* (Josip Silić i Ivo Pranjković: Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta, *Školska knjiga*, Zagreb, 2005), *Novi Kamov*, god. VI, br. 2, Rijeka, 2006, str. 87–93.

Hudeček, Lana, *Nova gramatika hrvatskoga jezika* (Josip Silić i Ivo Pranjković: Gramatika hrvatskoga jezika, *Školska knjiga*, Zagreb, 2005), *Lahor*, god. 1, br. 2, Zagreb, 2006, str. 233–236.

Hudeček, Lana, *Novi pogled na funkcionalne stilove* (Josip Silić: Funkcionalni stilovi hrvatskoga jezika, *Disput*, Zagreb, 2006), *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, knj. 32, Zagreb, 2006, str. 382–385.

Hudeček, Lana, *Sintaksa i funkcionalni stilovi u Gramatici hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta Josipa Silića i Ive Pranjkovića*, *Republika*, god. 62, br. 4, Zagreb, 2006, str. 42–47.

Hudeček, Lana, *Vrijedan doprinos funkcionalnoj stilistici* (Josip Silić: Funkcionalni stilovi hrvatskoga jezika, *Disput*, Zagreb, 2006), *Republika*, god. 62, br. 11, Zagreb, 2006, str. 103–107.

Jurišić, Dalibor, *Gramatika koju su generacije studenata mogle priželjkivati* (Josip Silić, Ivo Pranjković, *Gramatika hrvatskoga jezika* [za gi-

mnazije i visoka učilišta], *Školska knjiga, Zagreb, 2005*), Zarez, VII/181, Zagreb, 2006, str. 35–36.

Kaleb, Zorislav, *Jezikoslovni događaj godine: prva ili posljednja hrvatska gramatika?*, Zarez, VII/186, 7. rujna 2006, str. 55.

Lana Hudeček, *Nova gramatika hrvatskoga jezika (Josip Silić; Ivo Pranjković: Gramatika hrvatskoga jezika, Školska knjiga, Zagreb, 2005)*, Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje, knj. 32, Zagreb, 2006, str. 379–382.

Matešić, Mihaela, *Gramatika jezične suvremenosti (Josip Silić i Ivo Pranjković, Gramatika hrvatskoga jezika)*, Fluminensia, god. 18, br. 1, Rijeka, 2006, str. 141–147.

Peti, Mirko, *Hrvatski jezik u novoj gramatici*, Republika, god. 62, br. 4, Zagreb, 2006, str. 31–35.

Petrović, Bernardina, *Fonologija, morfonologija i morfologija u Gramatici hrvatskog jezika Josipa Silića i Ive Pranjkovića*, Republika, god. 62, br. 4, Zagreb, 2006, str. 36–41.

Samardžija, Marko, *Riječ na predstavljanju Gramatike hrvatskoga jezika*, Republika, god. 62, br. 4, Zagreb, 2006, str. 48–50.

Udier, Sanda Lucija, *Napokon i hrvatska funkcionalna stilistika (Josip Silić: Funkcionalni stilovi hrvatskoga jezika, Zagreb, 2006)*, Lahor, god. 1, br. 2, 2006, str. 237–240.

2007.

Badurina, Lada, *Jezik i njegove službe (Josip Silić, Funkcionalni stilovi hrvatskoga jezika, Disput, Zagreb, 2006)*, Fluminensia, god. 19, br. 1, Rijeka, 2007, str. 172–178.

Užarević, Josip, *Jezik, stilovi, funkcije (Josip Silić: Funkcionalni stilovi hrvatskoga jezika, Disput, Zagreb, 2006)*, Umjetnost riječi, 51/1–2, Zagreb, 2007, str. 173–181.

Vrandečić, Dejana, *Strukturalistički temelji Gramatike hrvatskoga jezika J. Silića i I. Pranjkovića (Josip Silić, Ivo Pranjković: Gramatika hrvatskoga jezika, Zagreb, Školska knjiga, 2005)*, Jezikoslovlje, god. 8, br. 1, Osijek, 2007, str. 81–90.

2009.

Bertoša, Mislava, *Jezični varijeteti i nacionalni identiteti. Prilozi proučavanju standardnih jezika utemeljenih na štokavštini* (ur. Lada Badurina,

Ivo Pranjković i Josip Silić), *Disput*, Zagreb, 2009, *Suvremena lingvistika*, vol. 67, br. 1, Zagreb, 2009, str. 170–177.

Crnogorac, Sanja, *O jezičkim varijetetima i nacionalnim identitetima nakon dezintegracije Jugoslavije* (Jezični varijeteti i nacionalni identiteti. Prilozi proučavanju standardnih jezika utemeljenih na štokavštini, ur. Lada Badurina, Ivo Pranjković, Josip Silić, *Disput*, Zagreb, 2009. godine), *Riječ*, nova serija, br. 1, Nikšić (Crna Gora), 2009, str. 203–211.

Lisac, Josip, *Zbornik o standardnim novoštokavštinama* (Jezični varijeteti i nacionalni identiteti: Prilozi proučavanju standardnih jezika utemeljenih na štokavštini. Uredili: Lada Badurina, Ivo Pranjković, Josip Silić, *Disput*, Zagreb, 2009), *Fluminensia*, god. 21, br. 1, Rijeka, 2009, str. 181–186.

Znika, Marija, *Zbornik o različitostima* (Jezični varijeteti i nacionalni identiteti, ur. Lada Badurina, Ivo Pranjković i Josip Silić, *Disput*, Zagreb, 2009), *Vijenac*, god. XVII, br. 396, 7. svibnja 2009, str. 28.

